

Päijät-Hämeen liiton

TOIMINNAN SUUNTAVIIVAT

2020–2022

Päijät-Hämeen maakuntahallitus 6.4.2020

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	3
Päijät-Hämeen liiton toiminta 2022	4
Maakunnan liitto kohtaa toimintaympäristön muutospaineet	4
Maakunnan liiton toiminnan ulkoiset muutospaineet.....	4
Maakunnan liiton toiminnan sisäiset muutospaineet	4
Tavoitteemme liiton kehittämiseksi 2020–2022 ja kehittämistehtävät tavoitteiden toteuttamiseksi.....	5
Tavoite 1: Uudistuva työyhteisö ja työhyvinvoinnin kehittäminen.....	5
Tavoite 2: Kuntayhteistyön merkittävä tiivistäminen.....	5
Tavoite 3: Edunvalvonta maakunnan liiton painopisteeksi	6
Tavoite 4: Hanketoiminta tukee maakunnan strategisia painopisteitä	6
Käytettävissä olevat resurssit lisäarvon tuottamiseen	7

Esipuhe

Juha Sipilän hallituksen maakunta- ja sote-uudistus kaatumisen 8.3.2019 Suomen hallituksen eronpyyntöön käynnisti kaikissa maakunnan liitoissa keskustelun maakunnan liittojen tehtävistä, taloudesta ja roolista alueellisena toimijana. Keskustelu avattiin välittömästi myös Päijät-Hämeessä maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokouksissa ja erillisissä iltakouluissa sekä liiton viraston valmistelussa.

Maakuntauudistuksen kaatuminen sai aikaan tarpeen määritellä toimintamme suuntaa talouden reunaehdoista, lakisääteisestä toiminnastamme ja toisaalta omistajakuntien tarpeista käsin. Keskeisinä kysymyksiä olivat: Mitä meidän on lakisääteisesti tehtävä? Miten voimme työllämme tukea omistajakuntiemme menestystä? Mihin maakunnan liitolla on varaa?

Päijät-Hämeen liitto on Suomen kustannustehokkain maakunnan liitto. Useat toiminnot toteutetaan laadulla ja varmuudella. Niukka resursointi on synnyttänyt toimintaamme haavoittuvuutta. Toimintojen rönsyilyyn ei ole varaa – jokainen uusi toiminto vaatii rahoituksen.

Toimivaa ei kannata korjata. Nostamme esille laajemmat kehittämissuunnat, joiden suuntaan toimintaamme on pystyttävä viemään.

Kiristynyt kuntatalous sekä laissa määritellyt tehtävämme antavat Päijät-Hämeen liitolle toiminnan raamit. Maakuntamme kunnat ovat omistajiamme, joille meidän on pystyttävä työllämme tuottamaan lisäarvoa. *Päijät-Hämeen liiton toiminnan suuntaviivat 2020–2022* on liiton poliittisen johdon näkemys siitä, mihin maakunnan liiton resursseja kohdennamme. Se syntyi maakuntahallituksen työskentelyn ja liiton viraston operatiivisen valmistelun tuloksena. Linjaukset tukevat liiton operatiivisen johdon toimintaa.

Päijät-Hämeen liiton toimintaa on viime vuodet rajattu lakisääteisiin tehtäviin sekä maakuntastrategiaamme tukeviin hankkeisiin. Kiristynyt kuntatalous työntää meidät edelleen tarkastelemaan toiminnan vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. On valittava ne toimenpiteet, jotka tuottavat lisäarvoa ja joissa maakunnan liitolla on toimijuus.

Päijät-Hämeen liiton toimintasuunnitelma 2020–2022 linjaa Päijät-Hämeen liiton kehittämisen suuntaviivoja lähitulevaisuuden osalta. Suunnitelmaa täydentää maakuntahallituksen marraskuussa 2019 hyväksymä *Päijät-Hämeen liiton kansainvälisten toimintojen suuntaviivat 2020–2022*, jossa linjataan liiton kansainvälisten toimintojen painopisteet, tavoitteet ja tuleva kehittäminen.

Vastuu tämän toimintasuunnitelman toteutumisesta on maakuntajohtajalla ja vastuualue-esimiehillä. Ja jokaisella työntekijällä omasta työsuorituksestaan ja työn kehittämisestä osana työyhteisöä. Yhteinen tavoitteemme on edistää Päijät-Hämeen menestystä tulevina vuosina.

Laura Leppänen
maakuntajohtaja

Päijät-Hämeen liiton toiminta 2022

- Maakuntakaavan oikeusvaikutusta ei heikennetä maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa. Liitto vetää maakuntakaavoitusprosessia hyvässä vuoropuhelussa kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Liiton strategista osaamista arvostetaan.
- Aluekehittämisen rahoituksen EU-resurssit ovat kasvaneet ja kotiutetun hankerahoituksen määrä maakuntaan on kasvusuuntainen. Liitto pystyy toteuttamaan strategisten painopisteiden kehittämistä omin rahoitusinstrumentein, verkostojohtajuuden keinoin sekä hankkeilla (mm. ilmasto- ja energiatyö, liikenne, strateginen maankäyttö).
- Edunvalvonta on resursoitua ja proaktiivista toimintaa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Kansainvälisillä areenoilla vaikutetaan kohdennetusti ja resurssit tehokkaasti hyödyntäen.
- Liitto tukee kuntia kuntayhteistyössä tiedollisesti ja henkilöstöressurssien avulla.
- Kustannustehokas, osaava ja riittävästi resursoitu hallinto tukee kaikkea liiton toimintaa.

Maakunnan liitto kohtaa toimintaympäristön muutospaineeet

Maakunnan liiton toiminnan ulkoiset muutospaineeet

- Kiristynvä kuntatalous
- Tarve kuntayhteistyön kehittämislle ja uusille toimintamuodoille
- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus kesken (maakuntakaavan oikeusvaikutteisuus)
- Rakennerahastokauden valmistelu kesken (maakuntaan kohdistuva rahoituksen määrä)
- Sanna Marinin hallituksen linjaukset soteuudistuksesta: Alueelle syntyy lisää toimijoita, jotka kilpailevat asemasta ja päättäjien mielenkiinnosta
- Tarve vaikuttamiselle verkostoissa kasvaa

Maakunnan liiton toiminnan sisäiset muutospaineeet

- Maakunnan liiton rahoitus lakisäätöiseen perustoimintaan
- Maakunnan liiton niukka resursointi maakunnalliseen vaikuttamis- ja kehittämistyöhön
- Henkilöstöressurssin kapeus ja osaamisen kehittäminen
- Henkilöstön uusiutuminen ja osaavan työvoiman saanti
- Sisäinen johtaminen ja työn epätasainen jakaantuminen organisaatiossa

Tavoitteemme liiton kehittämiseksi 2020–2022 ja kehittämistehtävät tavoitteiden toteuttamiseksi

Maakuntien liitot ovat kuntayhtymiä, joiden lakisääteisiä tehtäviä määrittelevät maankäyttö- ja rakennuslaki, maakuntajakolaki sekä laki alueiden kehittämisestä ja rahastotoiminnan hallinnoinnista. Lakien lisäksi maakuntien liittojen toimintaa suuntaavat maakunnan yleiset tavoiteohjelmat, maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma. Päijät-Hämeen liitossa laaditaan vuosittain osanata talousarvioprosessia Päijät-Hämeen liiton toiminta- ja taloussuunnitelma, joka määrittää liiton vuosittaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tähän asiakirjaan on koottu vuosien 2020–2022 keskeiset kehittämisen kohteet.

Tavoite 1: Uudistuva työyhteisö ja työhyvinvoinnin kehittäminen

Maakunnan liitto on kiinnostava ja innostava työpaikka. Liitolla on hyvä työantamaine, on helppoa saada osajia. Henkilöstö on motivoitunutta ja oma-aloitteista. Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää osaamistaan työnantajan tuella. Organisaatiossa osaamisryhmärajat eivät muodosta esteitä sisäiselle yhteistyölle.

Vuosia kestänyt talouden resurssivaje korjataan ja lisärekrytoinnit tehdään edunvalvontaan, kuntayhteistyöhön sekä talous- ja henkilöstöhallintoon. Täytettävät toimenkuvat tarkistetaan eläköitymistien myötä.

Työhyvinvointi liiton virastossa koetaan hyväksi, työ riittävästi organisoiduksi ja kuormittavuustekijät hallittaviksi. Työn määrä on oikeudenmukaisesti jaettu. Toimimme ajantasaisin työvälinein.

Liiton luottamustoimet ovat haluttuja vaikuttamisen paikkoja.

Kehittämistehtävät:

1. Työ liiton virastossa jaetaan tasaisemmin.
2. Työ organisoidaan pitkäjänteisesti siten, että työn kuormittavuus koetaan hallittavaksi.
3. Yhteistyötä vastuualueajat ylittäen parannetaan.
4. Johtamisen ja työnteon tapoja kehitetään tukemaan vastuullista, itsenäistä työskentelyä.
5. Yhteistyötä luottamushenkilöiden ja poliittisten piirijärjestöjen kanssa kehitetään.
6. Hallintoprosessien kehittämistä ja työskentelyvälineiden ajantasaistamista jatketaan.

Tavoite 2: Kuntayhteistyön merkittävä tiivistäminen

Maakunnan liitolla on rooli kuntayhteistyön rakentajana ja osallisena. Tuemme kuntia kuntien välisessä yhteistyössä sekä tiedolla että henkilöstöresurssilla. Edistämme yhteisten tavoitteiden tunnistamista, niihin sitoutumista ja toimeenpanoa. Toimimme puolueettomasti.

Maakunnassa liitto toimii omalla tehtäväalueellaan strategisen maankäytön, liikennejärjestelmätyön ja aluekehittäjän tehtävissä vastuullisena vetäjänä. Valtion aluehallinto osallistuu yhteistyöhön.

Tuotamme näkyvää lisäarvoa omistajakunnillemme asioissa, joissa meillä on toimijuus. Keskitämme työssämme ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Edistämme osaltamme maakuntatietoisuutta. Hyödynnämme liitossa olevaa erityisosaamista, esimerkiksi paikka- ja tutkimustiedon saralla.

Kehittämistehtävät:

7. Kuntayhteistyön tuki resursoidaan kuntien yhteisenä toimintana ja käynnistetään.
8. Yhteistyöprosesseille luodaan toimintaa tukeva rahoitusmalli ja resurssi. Ulkopuolisia rahoituslähteitä etsitään.

Tavoite 3: Edunvalvonta maakunnan liiton painopisteeksi

Kansallisessa edunvalvonnassa työllämme on struktuuri, kumppanuus ja luottamus alueen toimijoiden kesken. Jaamme vaikuttavaa tietoa ja toimimme aktiivisesti yhteistyössä. Maakunnan liitolla on yhteistyössä kumppaneidemme kanssa laaditut ajantasaiset ja konkreettiset yhteiset edunvalvonnan tavoitteet.

Kansainvälinen edunvalvontamme on kohdennettua ja tavoitteellista. Kansainvälisessä edunvalvonnassa toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keinot on määritelty erillisessä dokumentissa (*Kansainvälisen toiminnan suuntaviivat 2020–2022*).

Kehittämistehtävät:

9. Edunvalvonta nostetaan painopisteeksi ja resursoidaan riittävällä tavalla.
10. Päijät-Hämeen liitto saa vaikuttamisen paikkoja kansallisissa työryhmissä ja tehtävissä.
11. Päijät-Hämeen liitto saa vaikuttamisen paikkoja kansainvälisissä työryhmissä ja tehtävissä.
12. Päijät-Häme tiivistää yhteistyötä Etelä-Suomen maakuntien kanssa kansallisissa edunvalvonnan teemoissa (liikennejärjestelmätyö, rakennerahastot, maankäyttö- ja rakennuslain uudistus).
13. Viestimme vaikuttavasti ja näkyvästi.

Tavoite 4: Hanketoiminta tukee maakunnan strategisia painopisteitä

Lakisäateisten tehtävien sekä maakuntasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi Päijät-Hämeen liitto toteuttaa edistävää hanketyötä. Tarkasti maakunnan strategisia painopisteitä toteuttava hanketoiminta muodostaa merkityksellisen osan liiton toimintaa.

Kehittämistehtävät:

14. Ohjelmakautteen 2021–2027 valmistaudutaan kehittämällä maakunnan strategisia tavoitteita tukevia hankkeita.
15. Ohjelmakauden 2021–2027 aikana toteutetaan liiton kansainvälistä toimintaa ja edunvalvontaa tukevaa hanketoimintaa.

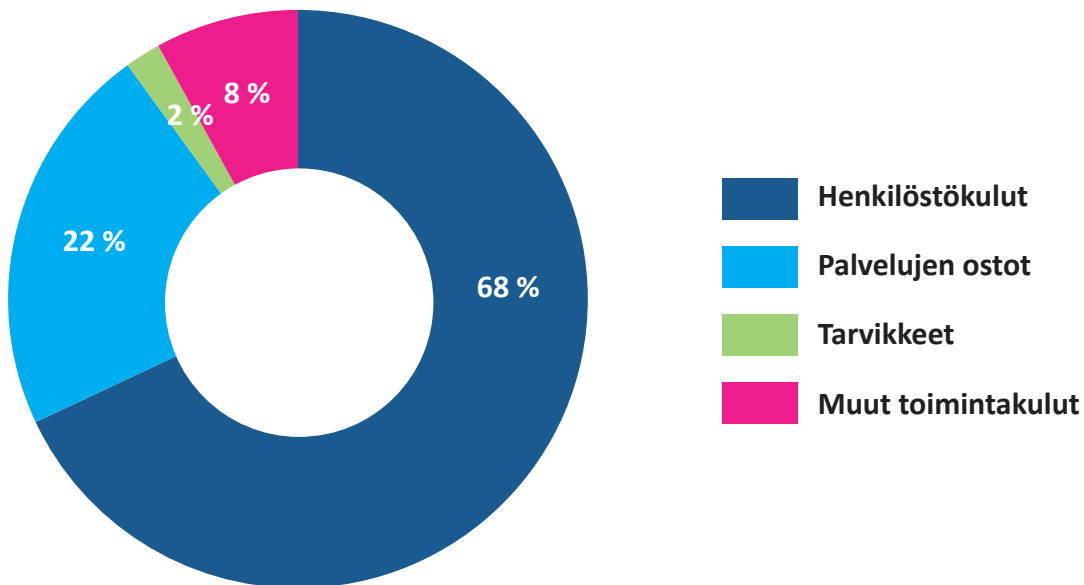
Käytettävissä olevat resurssit lisäarvon tuottamiseen

Päijät-Hämeen liiton käytettävissä olevat resurssit tavoitteiden toteuttamiseksi ovat liiton henkilöstöresurssi sekä rahoitus. Kuntarahoituksesta koostuva budjettirahoitus muodostaa perustan kaikelle toiminnalle ja on riippuvainen siitä, millaisena toimijana maakunnan kunnat liiton kokevat.

Edistävällä hanketyöllä toteutamme liiton strategian mukaisia toimenpiteitä joko omilla rahoituslähteillä (EAKR, maakunnan kehittämisraha) tai ulkopuolisilla rahoituslähteillä. Liiton työn toteuttamisessa resurssina toimivat myös maakunnan sisäiset ja ulkoiset verkostot ja erityisesti poliittinen vaikuttaminen. Yhteistyöllä ja sitoutuen yhteisiin päämääriin saavutamme meille asetettuja tavoitteita. Liiton strategiseen rooliin sisältyy luonteva verkostojohtajuus useissa toiminnissa, kuten liikennejärjestelmä- ja ilmastotyössä.

Päijät-Hämeen liiton talouden resurssista valtaosa käytetään nykyisellään henkilöstökuluihin (kuva 1.). Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvattaa palvelujen ostojen osuutta kokonaisuudesta. Palvelujen ostoja tarvitaan erityisesti alueiden käytön suunnittelutyössä kokonismaakuntakavaa laadittaessa sekä edunvalvontatyössä ja suhdetoiminnassa.

Kuva 1. Päijät-Hämeen liiton menojen jakauma

Tavoittelemme riittävää taloudellista resurssia kustannustehokkaan toimintamme toteuttamiseksi. Tavoitteen toteuttaminen edellyttää kuntarahoitusosuuksien hallittua nostamista 2020–2022 sekä ulkopuolisten rahoituslähteiden hyödyntämistä. Kuntarahoitusosuuksien nosto kiristyvässä kuntien taloustilanteessa edellyttää, että kykenemme tuottamaan kunnille näkyvää lisäarvoa.

Ulkopuolisia rahoituslähteitä ovat esimerkiksi Euroopan Unionin hankerahoituslähteet, kansalliset erityisohjelmat ja ministeriöiden rahoitus, Sanna Marinin hallituskauden sopimus pohjaisen aluekehittämisen välineet sekä yhteistyössä ja yhteisin päätöksin tehtävä erillisrahoitteinen toiminta (esimerkiksi maakunnallinen liikennejärjestelmätyö, kuntayhteistyö, rakennemallin toteuttaminen).

Edellä mainituista muutostarpeista johtuen liiton henkilöstöresurssin jakaamaan on tarpeen tehdä muutoksia. Resurssia on pystyttävä lisäämään edunvalvontaan ja kuntayhteistyöhön tavoitteidemme saavuttamiseksi.

Kaikkien liiton työntekijöiden toimenkuvat on tarkistettu vuoden 2019 aikana.

Kuva 2. Päijät-Hämeen liiton henkilöresurssi vuoden 2019 tilanteessa

Kuva 3. Päijät-Hämeen liiton tavoitteellinen henkilöresurssi vuoden 2022 alussa

Aluekehittämisen vastuualueella kehittämisjohtaja, aluekehityspäällikkö ja kaksi erityisasiantuntijaa toteuttavat Euroopan unionin aluekehitysvarojen jakoprosessin, maakuntastrategia- ja ohjelmatyötä sekä muita liitolle kohdistuvia aluekehittämistehtäviä. Perustehtävien osalta aluekehityksessä ei ole tunnistettu lisäresursointitarpeita. Tarve hankehenkilöstön osaamisen hyödyntämiseen enenevästi koko vastuualueella, liitossa ja verkostoyhteistyössä on tunnistettu. Edunvalvontatyön vahvistaminen vaatii erillisen resursoinnin.

Aluesuunnittelun ja tutkimuksen vastuualueella suunnittelujohtaja, tutkuspäällikkö sekä liikenteen ja teknisen huollon, ympäristön ja luonnonvarojen, asumisen ja elinkeinojen sekä paikatietoasioiden erityisasiantuntijat työskentelevät alueidenkäytön ja tutkimuksen tehtävissä. Lisäresursoinnin tarve on tunnistettu tehtävälueella joko suunnittelija- tai assistenttitasoisena. Vastuualueella varaudutaan myös MAL-aiesopimukseen liittyvän rakennemallityön toteuttamiseen erillishoiduksella, mikäli kunnat näin päättävät.

Hallinnon vastuualueella hallintojohtaja, hallintosihteeri, johdon sihteeri sekä talous- ja henkilöstösihteeri hoitavat hallinnon kokonaisuutta. Tämän lisäksi viestintäkoordinaattori ja visuaalinen suunnittelija toteuttavat koko liiton viestintää. Vastuualueella on tunnistettu tarve talous- ja henkilöstöhallinnon resurssin uudelleenmäärittelyyn.

Kuntayhteistyön tuki on kuntien erillisillä päätöksillä päätetty resursoida kahdeksi vuodeksi maakunnan liittoon. Toiminta käynnistyy kevään 2020 aikana.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

B71 * 2020

ISBN 978-951-637-255-9

ISSN 1237-6515